

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

Comisia economică, industrii și servicii
Nr. XX/ 204 / 31.03.2016

Comisia pentru industrii și servicii
Nr. 4c-3/ 137/ 31.03.2016

Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară
și piață de capital
Nr. XXII/ 177 / 31.03.2016

Comisia pentru buget, finanțe și bănci
Nr. 4c-2/ 220 / 31.03.2016

RAPORT COMUN

asupra Raportului anual privind activitatea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei pe anul 2014

Comisiile de specialitate din Senat și Camera Deputaților au fost sesizate de Birourile Permanente reunite în vederea elaborării raportului comun asupra Raportului anual privind activitatea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei pe anul 2014. (SG nr.1000/16.06.2015)

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei a transmis Parlamentului, în conformitate cu prevederile art.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.160/2012 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.33/2007 privind modificarea și completarea Legii energiei electrice nr.13/2007 și Legii gazelor nr.351/2004, raportul său anual de activitate în vederea dezbaterii acestuia în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului.

Comisiile reunite au analizat raportul reținând, în principal, următoarele aspecte:

Evoluțiile semnificative pe piața energiei electrice au constatat în: aprobarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor de înființare și a licențelor în sectorul energiei electrice, certificarea C.N. Transelectrica S.A. în calitate de operator independent de sistem, aprobarea Regulamentului privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, renunțarea la aplicarea componentelor tarifului de transport pentru tranzacțiile de import/export, aprobarea planului de dezvoltare a rețelilor de transport pe următorii 10 ani, măsuri pentru implementarea sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice, creșterea transparenței pe piețele de energie electrică și a numărului de tranzacții. O influență pozitivă în reducerea facturii la clienții finali a avut-o și diminuarea contribuției pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență cu 20% începând cu 1 ianuarie 2014 și cu 46% începând cu 1 iulie 2014. Implementarea prevederilor legale privind determinarea de ANRE a cotei obligatorii de energie electrică produsă din surse regenerabile de energie care beneficiază de sistemul de promovare prin certificate verzi a permis menținerea impactului certificatelor verzi în factura clientului final la cca. 35 lei/MWh.

În domeniul gazelor naturale evoluțiile au constat în: aprobarea noului Regulament pentru acordarea autorizațiilor de înființare și a licențelor în sectorul gazelor naturale, certificarea SNTGN Transgaz S.A. în calitate de operator independent de sistem, acordarea de licențe operatorilor de piață, stabilirea și aprobarea regulilor de tranzacționare pe piața angro de gaze naturale, introducerea metodologiei de tip "intrare-ieșire" pentru calcularea tarifelor de transport gaze naturale, aprobarea Regulamentului de furnizare gaze naturale, aprobarea și monitorizarea planurilor de investiții ale OTS (Operator de Transport și Sistem), respectiv a Planului de Dezvoltare al sistemului de transport gaze naturale pentru următorii 10 ani.

În domeniul eficienței energetice ANRE a desfășurat activități specifice privind aplicarea legislației pentru promovarea eficienței energetice și elaborarea reglementărilor secundare, activități de autorizare auditori energetici/atestare manageri energetici, activități în cadrul proiectelor finanțate din Programul Energy Intelligent Europe, în conformitate cu prevederile Legii nr. 121/2014 privind eficiența energetică. Pentru anul 2015 se propune creșterea eficienței piețelor de energie și integrarea acestora în piața europeană, armonizarea legislației secundare cu prevederile legislației primare și ale codurilor europene, dezvoltarea platformelor de tranzacționare, aplicarea prevederilor regulamentelor europene privind integritatea și transparența piețelor și dezvoltarea infrastructurii, asigurarea integrării surselor de energie regenerabile într-un mod sigur și fiabil, încurajarea investițiilor în rețele inteligente, informarea și protecția consumatorilor. Continuarea procesului de renunțare la prețuri reglementate va presupune din partea ANRE o intensă activitate de informare a consumatorilor privind: participarea în piața de energie electrică și gaze naturale, gestionarea optimă a consumurilor de energie, avantajele contorizării inteligente și modalitățile practice de utilizare eficientă a energiei.

Reglementarea activităților de rețea Tarifele reglementate de rețea pe care ANRE le aprobă sunt percepute de operatorii de rețea pe baza contractelor reglementate pentru racordarea la rețea, respectiv pentru prestarea serviciului de serviciul de transport și de sistem, precum și pentru serviciul de distribuție a energiei electrice. În 2014 serviciile tehnologice de sistem au fost achiziționate atât în regim concurențial cât și în regim reglementat. La sfârșitul anului 2014 au fost aprobate, prin Ordinele ANRE nr. 149 până la 156 din 2014, tarifele specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aplicate de operatorii de distribuție concesionari în anul 2015. Tariful mediu pe țară rezultat de 122,86 lei/MWh a înregistrat o scădere de cca 0,4 % față de tariful mediu pe țară din anul 2013, de 123,38 lei/MWh.

Evoluția pieței de energie electrică Pe baza datelor colectate de ANRE de la participanții la piața de energie electrică, operatorul de transport și sistem (C.N. Transelectrica S.A.) și operatorul pieței de energie electrică (Opcom S.A.), ANRE a monitorizat modul în care au fost respectate prevederile legale cu privire la funcționarea în condiții de transparență, concurență și nediscriminare a pieței de energie electrică, evoluția indicatorilor de structură respectiv de eficiență a funcționării pieței, precum și comportamentul participanților la piață în scopul sesizării eventualelor practici anticoncurențiale și a prevenirii lor.

Structura sectorului de producere a energiei electrice În actuala sa formă, sectorul de producere a energiei electrice este organizat în principal pornind de la tipul de resursă primară utilizat în procesul de producere (hidro, nuclear, termo, eolian, fotovoltaic și biomasă). Operatorii economici din domeniul producerii, atât cei aparținând sectorului de stat, cât și celui privat își desfășoară activitatea pe bază de licență de producere emisă de autoritatea de reglementare, participând la piața de energie electrică. Din comparația cu datele individuale din anul precedent, se poate constata că cca. 70% din producție a fost realizată de cei 3 producători clasici, Hidroelectrica (sursă hidro), CE Oltenia (sursă termo) și Nuclearelectrica (sursă nucleară), ordinea în clasamentul primilor 3 producători rămânând aceeași ca în anul 2013. Exceptând producătorul nuclear, a cărui producție este comparabilă cu cea de anul anterior, cei doi producători cu cele mai mari cote de piață au produs mai mult cu 24,5% (Hidroelectrica), respectiv cu 12,5% (CE Oltenia), față de anul precedent, în timp ce alți producători au înregistrat un regres cantitativ față de anul anterior (o scădere cu 40% în cazul OMV Petrom, cu 10% în cazul CE Hunedoara și cu 14,7% în cazul Electrocentrale București).

Piața angro de energie electrică Piața angro este definită drept totalitatea tranzacțiilor desfășurate de către participanți, titulari de licență emisă de ANRE, care include și revânzările între participanți.

realizate în scopul ajustării poziției contractuale și obținerii de beneficii financiare. Volumele astfel tranzacționate depășesc cantitatea livrată fizic de la producere către consum. Începând cu luna mai 2014, a devenit operațională piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică (PC-OTC), activitatea participanților pe această piață intensificându-se spre sfârșitul anului; în schimb, până la sfârșitul anului 2014, pe piața organizată pentru contractarea energiei electrice pentru clienții finali mari nu au fost depuse oferte, aceasta fiind practic inactivă. Din comparația cu anul 2013, se remarcă în primul rând reducerea la jumătate a cantității de energie electrică vândute pe contracte reglementate; aceasta este o urmare a creșterii gradului de dereglementare stabilit prin Memorandum-ul de Înțelegere aprobat de Guvernul României în martie 2012, în conformitate cu obligațiile asumate în relația cu FMI, Banca Mondială și Comisia Europeană privind aprobarea calendarului de eliminare treptată a tarifelor reglementate de energie electrică la consumatorii finali care nu uzează de dreptul de eligibilitate. Spre deosebire de anul trecut, singurii producători care au avut cantități și prețuri reglementate prin decizii ANRE au fost Hidroelectrică S.A. și S.N. Nuclearelectrică S.A..

Piața contractelor bilaterale reglementate Componenta reglementată a pieței angro a continuat să funcționeze și în anul 2014, în scopul alimentării la tarife reglementate a clienților casnici și, parțial a clienților noncasnici care nu au uzat de dreptul de a-și schimba furnizorul. În anul 2014, furnizorii de ultimă instanță au achiziționat de pe piața angro (piață reglementată și concurențială) o cantitate de energie electrică de 15275 GWh pentru acoperirea necesarului de energie al clienților alimentați în regim reglementat, inclusiv achiziția corespunzătoare CPC (Componentă Piață Concurențială), din care cca 59,3% a fost achiziționată de pe piața reglementată, iar restul de pe piața concurențială. Prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru activitatea pe piața reglementată (inclusiv componentele CPC și de ultimă instanță) a fost de 157,34 lei/MWh.

Piața concurențială Volumul tranzacțiilor derulate pe piața concurențială s-a menținut la același nivel cu cel realizat în anul 2013, dar, au avut loc modificări în structura livrărilor pe tipuri de tranzacții. Pe ansamblu, vânzările producătorilor dispecerizabili pe piața concurențială au reprezentat în 2014 o cantitate de aproape 50 TWh, la prețul mediu anual de 168,20 lei/MWh (inclusiv componenta TG a tarifului de transport). Prețurile medii de vânzare realizate de furnizori pe piața concurențială în 2014 (inclusiv componenta TG a tarifului de transport) au fost de: 160,50 lei/MWh pentru vânzările negociate către alți furnizori, 173,47 lei/MWh la export și de 182,49 lei/MWh către consumatorii finali, cu precizarea că acest ultim preț nu include costurile de rețea (componenta TL a tarifului de transport, distribuție, servicii de sistem).

Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică - PC-OTC Demarată în luna mai 2014, PC-OTC reprezintă un cadru organizat la nivelul Opcom S.A. în scopul tranzacționării centralizate în regim concurențial pe baza unor contracte prestabilite de vânzare-cumpărare a energiei electrice și a unor liste de eligibilitate stabilite conform unor criterii proprii fiecărui participant. Volumul de energie electrică tranzacționat pe PZU (Piața pentru Ziua Următoare) în 2014 a crescut cu cca. 32% față de volumul tranzacționat în anul 2013. La nivel anual valorile sunt de cca 42%, în anul 2014, față de cca. 33% în 2013.

Piața serviciilor tehnologice de sistem În vederea asigurării siguranței în funcționare a Sistemului Energetic Național, a fost organizată piața de servicii tehnologice de sistem (STS), prin intermediul căreia operatorul de transport și sistem C.N. Transelectrica S.A. contractează STS destinate reglajului secundar și respectiv rezervele terțiare rapide și lente, în conformitate cu normele ENTSO-E, cu prevederile Codului tehnic al rețelei electrice de transport și ale Codului comercial al pieței angro de energie electrică. În anul 2014, furnizorii de STS au fost Hidroelectrică, CE Oltenia, CE Hunedoara, OMV Petrom, Electrocentrale București, Romgaz, Electrocentrale Galați, Dalkia Termo Prahova și Electro Energy Sud. Aceștia au participat la piața de STS atât pe componenta reglementată, încheind contracte bilaterale în baza cantităților și prețurilor reglementate stabilite prin decizii ANRE, cât și pe componenta concurențială, având contracte cu cantități și prețuri rezultate în urma licitațiilor lunare și săptămânale organizate de C.N. Transelectrica S.A. În anul 2014 pe piața cu amănuntul au activat 87 de furnizori, dintre care 19 dețin și

licență de producere, iar 5 sunt furnizori implicați. În decembrie 2014, pe piața concurențială erau prezenți 84933 clienților noncasnici, energia electrică furnizată acestei categorii de clienți în anul 2014 fiind de 29235 GWh, cu o creștere față de perioada similară a anului anterior de cca 18%.

Aplicarea schemelor de ajutor de stat în susținerea producerii de energie electrică din surse regenerabile de energie și a cogenerării de înaltă eficiență Schema de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență a fost instituită în România prin HG nr. 219/2007 *privind promovarea cogenerării bazate pe energia termică utilă* (transpunere la nivel național a Directivei 8/2004/CE, cu privire la promovarea cogenerării bazate pe necesarul de energie termică utilă în piața internă de energie care începând cu 5 iunie 2014 s-a înlocuit cu prevederile din Directiva 27/2012/UE) și implementată prin HG nr. 1215/2009, *privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă*.

Sectorul gazelor naturale În perioada de referință, în baza prevederilor *Regulamentului pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale*, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 89/2009, ANRE a continuat activitatea de autorizare a operatorilor economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale. Astfel, un număr de 414 de firme au fost autorizate pentru a desfășura una sau mai multe din activitățile precizate mai sus, ANRE acordând acestora un număr de 924 autorizații.

Piața internă a gazelor naturale este formată din:

- a) piața concurențială care cuprinde totalitatea tranzacțiilor comerciale, angro (între furnizori) sau cu amănuntul (între furnizori și clienți eligibili). În piața concurențială, prețurile se formează pe baza cererii și a ofertei, ca rezultat al mecanismelor concurențiale;
- b) piața reglementată care cuprinde activitățile cu caracter de monopol natural, activitățile conexe acestora și furnizarea la preț reglementat și în baza contractelor - cadru. În piața reglementată, sistemele de prețuri și tarife se stabilesc de ANRE.

Sistemul tarifar pentru activitatea de transport cuprinde un set de tarife de tipul „revenue-cap” prin care este stabilit un venit reglementat total care acoperă costurile totale aferente unui an al perioadei de reglementare. Tariful pentru serviciile de transport prin SNT (Sistemul Național de Transport Gaze Naturale), pentru prima și a doua perioadă de reglementare a fost unic, având o structură binomială. Începând cu data de 1 august 2014 au fost introduse tarife de transport pe tipuri de servicii, pe punct/grup de puncte de intrare/ieșire diferențiate pe termen lung (cu durata de un an) și pe termen scurt (zi, lună, trimestru). Prețurile finale reglementate intrate în vigoare la data de 1 decembrie 2014, au înregistrat o creștere de circa 0,77% pentru clienții noncasnici și o scădere de circa 0,34% pentru clienții casnici. Consumul de gaze naturale a scăzut în ultimul an, atingând nivelul de aproximativ 11,9 miliarde mc, cu o scădere de aproximativ 4% în anul 2014 față de anul 2013, pe fondul unei ușoare scăderi a consumului clienților finali. Consumul este acoperit din producție internă și din import. Producția internă a fost de 118.077.461,595 MWh, iar importul de 9.530.621,297 MWh.

Activitatea auditorilor și managerilor energetici Managementul energetic, aplicat într-o societate economică, are ca principal obiectiv asigurarea unui consum judicios și eficient al energiei, în scopul maximizării profitului prin minimizarea costurilor energetice, mărind în acest mod competitivitatea pe piață a societății. Se remarcă o creștere a numărului de audituri energetice realizate în perioada 2012-2013 comparativ cu perioada 2010-2011 pentru industria alimentară, industria prelucrătoare și sectorul energetic. Conștientizarea consumatorilor este unul din principalele motive ale acestui trend, dar și continua creștere a prețurilor la energie electrică și gaze naturale.

Cooperare internațională ANRE a continuat să-și exercite mandatul de membru cu drepturi depline al CEER (Council of European Energy Regulators) și al Agenției pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei ACER participând, prin reprezentanții săi, la adunările generale ale

CEER și la Consiliul autorităților de reglementare (BoR) din cadrul ACER. ANRE a elaborat și transmis raportările naționale cu privire la evoluția pieței naționale de energie electrică și gaze naturale și liberalizarea sectorului în conformitate cu cerințele Directivelor 72/2009/CE și 73/2009/CE, prevederile legislației naționale și recomandărilor CEER & ACER, contribuind la realizarea raportului de monitorizare al ACER.

Buget, surse de finanțare Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale ANRE se asigură integral din venituri proprii. Acestea provin din tarife percepute pentru acordarea de licențe, autorizații și atestări, contribuții anuale percepute operatorilor economici reglementați din sectorul energiei electrice și termice și al gazelor naturale, precum și din fonduri acordate de organisme internaționale. Nivelul tarifelor și contribuțiilor se stabilește anual prin ordin al ANRE, în condițiile legii, și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. ANRE are în vedere continuarea procesului de armonizare și implementare a legislației secundare adecvate dezvoltării unei piețe interne de energie. În acest sens, autoritatea va urmări aplicarea celor mai bune practici europene în domeniu, adaptate la specificul național, în cadrul unui proces consultativ obligatoriu la nivelul transparenței decizionale.

Obiectivul general al ANRE pentru anul 2015 este de a își îmbunătăți activitatea de reglementare prin utilizarea la maximum a resurselor umane de care dispune, atât experiența și calitatea rezultatelor cât și inovația, determinarea și onestitatea, în vederea dezvoltării unui cadru modern de reglementare, unitar și implu de aplicat pentru toți participanții la piață, de la micul consumator casnic până la marile corporații active în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale. În vederea asigurării atât unui cadru de reglementare predictibil și transparent cât și a armonizării permanente a reglementărilor ANRE cu prevederile legislative naționale și europene din domeniul energiei, autoritatea revizuește trimestrial Programul de Reglementări.

Potrivit art.1 alin.(4) al Ordonanței de urgență a Guvernului nr.33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.160/2012, raportul anual de activitate „va fi dezbătut, fără a fi supus votului, în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului”.

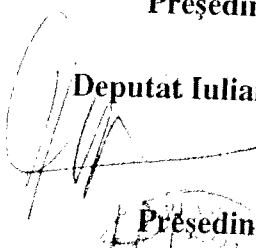
Față de aspectele prezentate, **Comisia pentru industrii și servicii a Camerei Deputaților, Comisia economică, industrii și servicii a Senatului, Comisia pentru buget, finanțe și bănci a Camerei Deputaților și Comisia pentru buget, finanțe activitate bancară și piață de capital a Senatului** propun Plenului Parlamentului dezbateră Raportului anual privind activitatea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei pe anul 2014.

Președinte,
Senator Eugen Tapu Nazare

Președinte,
Senator Viorel Arcas

Președinte,
Deputat Iulian Iancu

Președinte,
Deputat Viorel Ștefan

Consilieri parlamentari,
Doina Bădica
Raluca Rosca
Georgeta Păslaru
Georgiana Ene

